

DONDERDAG

UTRECHTSCH

17 NOVEMBER.

PROVINCIAAL EN STEDELIJK DAGBLAD.

Algemeen Advertentie-Blad.

Prijs der Abonnementen
Van 1—5 regele. f. 1.—
Elke regele. meer . . . 0.20

Prijs van het Dagblad
PER 3 MAANDEN.
Franko per post. f. 6.—
Voor de stad Utrecht. 5.50

UTRECHT, Donderdag 17 November.

In de ital. kamer zijn eindelijk de algemeene beraadslagen gesloten; de discussiën over het ontwerp tot verplaatsing der hoofdstad werden langzamen, nu de einduitslag toch bekend was. De heer Ratazzi heeft er als laatste spreker op gewezen, dat de liberale partij de overeenkomst goedkeurde en de reaktie haar bestreed, 't geen wel de deugdelijkheid der konventie deed uitkomen. Na de redevoering van den heer Della Marmora heeft bepaald die van graaf Pepoli den meesten indruk gemaakt. Uit beider beschouwingen blijkt, dat Italië ditmaal op Napoleon's goede mededeelingen schijnt te mogen rekenen, en dat de keizer het belang, dat is de eenheid van Italië wil, nu het denkbeeld van den statenbond is vervallen, en dat hij geene vergoeding vraagt voor het ten offer brengen van zijn vroeger denkbeeld.

Te Rome verneemt men nog niets van het plan tot het vormen van een leger: Oostenrijk, dat het zwaard voor den paus niet opvatten, Spanje niet; men beweert, dat Beijeren echter aan den kerkelijken staat troepen wil trachten te leveren. Overigens geeft de *Köln. Ztg.* een middel tot regeling der rom. zaak. Rome zou niet de politieke en parlementaire, maar de geestelijke hoofdstad van Italië moeten worden, waar de koning een paleis had, en het oppergeregtschot zou zetelen. De paus zou de eenheid van Italië erkennen en slechts in geringe mate wereldlijke magt behouden. Zulk een half japanssch plan — in Japan is ook een geestelijke en wereldlijke keizer — schijnt ons even zonderling als onmogelijk!

De *Köln. Zeit.* maakt uit de mededeelingen van graaf Pepoli op, dat keizer Napoleon nog te veel blijft hechten aan zijn nationaliteitsbeginsel, dat thans in Sleeswijk zou geschonden worden; de keizer wil daarover geen oorlog voeren, zegt het blad, maar hij stelt het op reeds Duitschland mag dat wel bedenken.

Intusschen zou Pruisen op deze bedreiging wel 't meest mogen letten. Het is toch v. Bismarck vooral, die in Sleeswijk de dingen wil doen zijne straf ophopen voor 't geen het in Sleeswijk deed. Reeds vermeenderen de Pruisen Oostenrijk de vernedering van Ollivier geheel wreken, Oostenrijk, dat eenmaal Europa verbaasd deed staan over zijne ondankebaarheid, zou tegenover Pruisen ook wel een weder een andere houding kunnen aannemen, dan het in de laatste dagen deed. In de oosterr. troonrede komt Z. M. o. a. bepaald op de onderhandelingen, welke gevoerd worden, om de toetreding van Oostenrijk tot het verbond mogelijk te maken. Het heeft groote waarde, om in deze eene schikking te vinden tusschen de belangen van het weener hof en de vrije handelsbeginselen, aan het verdrag van Frankrijk door Pruisen ten grondslag gelegd.

De 19 van de bondsakte voortspruitende, en dat zal er Pruisen, voortdurend mede op de Pruisen in de zaak der hertogdommen in die der ontruiming van Holstein door de bondstroepen, eene rol speelt, die de kleinere staten ergert, en Oostenrijk onder de hand de gelegenheid geeft, v. Bismarck tegen te werken.

Men zegt men, dat de kleinere deutsche staten ook onbillijk achten, dat de hertogdommen de oorlogskosten zouden moeten betalen, nu de groote mogendheden den krijg op eigen naam begonnen zijn, en zou men daarom niet vermogens wezen, deze kosten, — die men gerijgt was, zonder de hertogdommen voor rekening van den Bond te nemen. — Als men deze omstandigheden ziet op de verwickeling, welke de troonsopvolgingskwesie nog oplevert, en op het feit, dat het verbond van Pruisen te Weenen zeer impopulair is, is het duidelijk, dat de deensche zaak in Duitschland nog veel moeilijks kan opleveren.

Onder London zal men zien, dat in Brazilië ook de voogdijchap over de slaven is opgehouden. — Daar men te Richmond er over

sprekt de slaven te wapenen, schijnt ook in de zuidel. Staten van N. Amerika de slavernij hare laatste dagen te gaan tellen, en bestaat er alle kans dat, hoe de oorlog in N.-Amerika ook eindigt, de slavernij, de eerste grond voor den jammerlijken burgeroorlog, voor goed zal verdwijnen. Heet het Zuiden ter verdediging van het vaderland, de wapenen in handen der slaven gegeven, dan kan de neger toch zeker niet meer onder de zweep van den blankofficier gesteld worden.

— Z. M. heeft ben. tot ontv. der dir. bel. en akz. te Rijssen c. a. de heer C. W. A. Essers, thans te Gieten; — eerv. ontsl. verl., op verz., aan den 2. luit. A. M. M. van Noulhuys, van het 8e reg. inf.

— Z. M. heeft aan de kommissien uit de staten van N. Brabant, belast met 1. het onderzoek eener verbeterde uitwatering in het arr. Breda, en 2. het onderzoek der bijz. reglem. voor de waterschappen, magtiging verleend, om na de sluiting der tegenw. najaarszitting hare werkzaamheden voort te zetten.

*— Het onderzoek van de belastingwetten is in de afdelingen der tweede kamer bereids afgeloopen, zoodat heden (donderdag) reeds het tarief voor nederlandsch-Indië in overweging genomen is. Heden namiddag ten drie ure heeft eene openbare zitting plaats, waarin hoogst waarschijnlijk de staatsbegroting voor 1865 ter openbare behandeling zal worden aan de orde gesteld tegen aanstaanden maandag.

§— De regering heeft nader geantwoord op het jongste eindverslag der tweede kamer over de wetsontwerpen, regende het geneeskundig staatsrecht. Voornamelijk wordt daarin nog te kennen gegeven, dat men veel minder kan zeggen dat het platteland zich met plattelandsheermeesters moet vergenoegen dan van de laatste dat zij zich met het platteland moeten tevreden stellen, van de ten platten lande gevestigde geneeskundigen bezitten ongeveer een derde gedeelte den doctoralen graad. — Dat, wanneer men door het tarief voor den apotheker monopolie zou willen voorkomen, dan alle beroepen zouden moeten getarifeerd worden. En hoe is het thans? Er bestaat nu ook geen tarief. — Dat, wat de drogisten betreft, deze hunne regten behouden. Alleen de na examens verkregen titel van drogist zal in 't vervolg niet meer worden verleend. Doch de handel in droogstoffen en verwaren blijft vrij. Er zal alleen eene lijst worden opgemaakt van geneesmiddelen die, beneden zekere hoeveelheid, niet dan door apothekers mogen worden verkocht. Zulke lijsten bestaan ook thans. Dat vrij algemeen de geneeskundigen thans ook het gevoelen van den minister schijnen te deelen omtrent de niet-wenschelijke hervorming der bestaande geneeskundige kommissiën; want dat verscheidene voorzitters en leden van provinciale komm. onlangs eene verklaring van adhaesie aan de wetsontwerpen openbaar hebben gemaakt.

De minister treedt vervolgens in eene nadere toelichting van sommige onderdeelen der wetsontwerpen, waarin ten slotte nog eenige wijzigingen van minder belang worden gebragt.

*— Uit 's Hage schrijft men ons: Al is het ook geen regstreeksch nieuws, mijnheer de redakteur, toch heb ik u heden op een feit te wijzen, dat opmerkelijk genoeg is, om mij te doen gelooven, dat er een klein plaatsje in uwe kolommen wel beschikbaar voor gesteld worde.

Verbeeld u, de heer Kien, uw burgemeester, uw vertegenwoordiger in de tweede kamer is *à me damnée* van den heer Thorbecke geworden!

Mij dunkt, ik zie u ongeloovig het hoofd schudden, en toch: het staat zwart op wit. De heeren Kien en Hoekwater zijn twee van de leiders der volbloed-Thorbeckianen.

Zoo zegt *L'Ami des Intérêts Limbourgeois*. In het nummer van dat blaadje, hetwelk ik heden ontvang, lees ik namelijk: „De heer Thorbecke en zijne kollega's worden in de eerste plaats ondersteund door hunne ware, hunne opregte vrienden.... Die zullen nooit het

vaandel verlaten, waarom zij strijden met eene standvastigheid, eene betere zaak waardig. Zij zijn aan het lot van den heer Thorbecke verbonden, zoo vast als de slak aan haar huis; zij kunnen niet leven buiten hem en kennen geene andere voorschriften dan de zijne. Deze partij, welke in de kamer ongeveer een 20-tal leden telt, is wat men noemen kan de voorhoede van het ministerie, de phalanx der geloovigen, der onvervreemdbaren. Zij telt onder hare beste strijders de heeren van der Linden, Kien, Viruly-Verbruggen, Hoekwater, van Kerkwijk en Westerhoff. Dezen zou men kunnen noemen de officieren, de staf van het ministerieel legioen.”

C'est ainsi que s'écrit l'histoire.

Zou men eene redaktie, die anders over sommige zaken, b. v. over provinciale aangelegenheden en andere kwestien, die onder haar dadelijk bereik vallen, zoo helder kan oordeelen, niet mogen toeroepen: schoenmaker, houd u bij uw leest?

Wie zoo weinig op de hoogte blijkt, moest, dunkt mij, geene artikelen schrijven over „het ministerie en de kamers” zooals het opschrift luidt van dat, waaruit ik bovenstaande regels meende te moeten afschrijven, omdat ik niet wist of *l'Ami* u wel in handen komt.

Op deze wijs vervult de pers zeker al heel ongelukkig hare taak om te zijn de voorlichtster der natie.

— Aanstaanden maandag zal door den internuntius van den h. stoel, mgr. d'Oreglia de st. Stephano, een groot diplomatiek dinee gegeven worden, waartoe behalve het korps diplomatiek ook onderscheidene autoriteiten genoodigd zijn.

— De verzakkingen in den spoorwegdam, onder de gemeente Elsloo, blijven steeds voortduren en maken het hervatten van het werk onmogelijk. Men schrijft het toe aan den ondergrond, die van sponsachtigen aard is, en uitwijkt onder de zwaarte van de aard-ophooging, welke ter dezer plaatse moet geschieden. In den loop der vorige week had er eene lokale inspectie plaats van hoofdamtenaren, waaraan deelnamen jhr. Klerck, adviseur voor de staatspoorwegen, met de heeren Kool, ingenieur in algemeene dienst bij dezelfde, van den Bergh, eerst aanwezend ingenieur te Roermond, en van Hooft, sekte-ingen.; de grond werd op verschillende plaatsen zoo diep mogelijk uitgeboord, en men schijnt daarbij de noodzakelijkheid te hebben ingezien, om de baan te verleggen, deze verder van de rivier de Maas te verwijderen, en door of over de hoogte te brengen. Dit zal noodwendig nieuwe en kostbare onteigeningen vereischen, veel tijd en geld doen verloren gaan en een oponthoud in de exploitatie van de lijn veroorzaken, dat zeer te betreuren is.

— Gepasseerde week zijn de gronden, welke in den omtrek van het station te Tilburg ten behoeve van den staat ontgind waren, publiek in elf perceelen voor den tijd van een jaar verpacht geworden. Deze gronden zijn door den staat aangekocht met het doel om aldaar den konstruktiewinkel van spoorweg-materieel ten behoeve van de zuiderlijn op te rigten. Men schijnt het echter thans nog niet eens te zijn of men die ateliers aldaar dan wel te Breda of te Bostel zal daarstellen. N. R. Ct.

*— Behalve het nader verslag van den strijd voor Simonoseki, uit de *Arn. Ct.* door ons overgenomen, heeft ook de *N. Rot. Ct.* een partikulieren brief over die zaak gegeven, die in verschillende bladen is geplaatst, maar waaraan wij geene nadere publiciteit gaven, omdat daarin werd gemeld, dat de kolonel de Man bevel tot plundering had gegeven en toen alles was vernield. Wij konden aan zoo iets niet gelooven en wilden althans afwachten, of omtrent dat voor onzen naam onteerend berigt nadere mededeeling zoude worden gegeven. Aan de *Amst. Ct.* wordt nu uit 's Hage het volgende gemeld:

„Het door enkele dagbladen medegedeeld schandelijk berigt, als zou bij den bekenden glorievollen strijd tegen de japansche batterijen, bij den ingang der zeeëngte van Simonoseki, door den kolonel de Man order tot plunderen gegeven zijn, en wat daar al verder wordt bijgevoegd over de wijze, waarop aan

dien last voldaan werd, kan ik op goede gronden verklaren als geheel uit de lucht gegrepen. Onvergeetlijk is de verspreiding van een dergelijken leugen door nederlandsche dagbladen!”

— In een partikulieren brief, aan boord van het Metalen Kruis geschreven door een adelborst 1. klasse, en waarvan een uittreksel welwillend aan het *Dagblad van Z. H. en 's Gravenhage* is medegedeeld, vinden wij de volgende eigenaardige plegtigheid vermeld. Alvorens namelijk het anker geligt werd om de roemrijke taak te aanvaarden, werd, aldus verhaalt de schrijver, „de beker, ons verleden jaar door de Metalen Kruis-vereeniging geschenken, op eene nederlandsche vlag geplaatst, omringd door état-mayor en bemanning, met champagne gevuld en onder eene hartelijke toespraak met een driewerf: »Leve de Koning!» geleid door het état-mayor en de onder-officieren als representanten der bemanning; terwijl de dichtregelen van den heer Burlage, die het geschenk als diploma vergezelden, nogmaals door den kommandant werden gereciteerd, drukkende op de woorden:

Is de nood ten top gestegen, wenkt u de overmagt ooit: strijk!

Sla, zoo God geen redding geve, sla dan de oogen op van Speijk!

— In de vergadering der staten van Noord-Holland van gisteren is na langdurige discussie, met 54 tegen 11 stemmen, besloten, dat eene geldelijke ondersteuning uit de provinciale kas zal worden verleend ten behoeve van den noord-hollandsch-frieschen spoorweg.

Daarna is, met 59 tegen 26 stemmen verworpen, het voorstel om die ondersteuning te verleenen door middel van deelneming in de opgerigten naamloze vennootschap.

Eindelijk is, met 45 tegen 19 stemmen, besloten voor den aanleg van den noord-hollandsch-frieschen spoorweg een subsidie te verleenen van f. 250,000, onder bepaling, dat dit subsidie zal worden uitbetaald in eens, zoodra de geheele weg zal zijn voltooid en in exploitatie gebragt.

*— In de zitting der prov. staten van Drenthe is het verzoek der gem. Vledder ingekomen om subsidie in zake het lager onderwijs; daarover zal heden gehandeld worden even als over de subsidie aanvraag van den heer Hiddingh. Het voorstel tot intrekking van den bid- en dankdag in Drenthe is tot de zomer-vergadering verdaagd.

*— In antwoord op de door het gemeentebestuur van Meppel gegeven inlichtingen betreffende het adres van ingezetenen aan den min. van binnenl. zaken, die op de met primo jan. a. s. te openen school voor uitgebreid lager onderwijs, volgens de wet ook onderwijs in de beginselen der levende talen begeerden, en welke inlichtingen strekten om het genomen besluit te verdedigen, omdat den leerlingen der bovengenoemde school op de later te stichten hoogere burgerschool met driejarigen cursus gelegenheid zou gegeven worden om het beoogde onderwijs in de nieuwe talen te ontvangen, daar twee gelegenheden voor bedoeld onderwijs te kostbaar zouden zijn, — heeft de minister gerapporteerd, in zinswijze met het bestuur der gem. te verschillen; omdat eene school voor uitgebreid lager onderwijs, tevens met eene andere voor de gewone vakken (mede betalend) onder één hoofdonderwijzer, waarvan de eerste niet het onderwijs in de levende talen beoogde, in strijd was met de wet niet alleen, maar zijne Exc. zeer ondoelmatig en ongeschikt voorkwam; verder aandringende op het nuttige en noodzakelijke eener hoogere burgerschool, hoven het in 't leven roepen van die voor uitgebreid lager onderwijs, en met opheffing zelfs van het bestaande gymnasium. Daar deze opvatting ingrijpt zoowel in de nog niet door ged. staten goedgekeurde regeling van 't lager onderwijs, anders met 1. jan. a. s. in werking te treden, als in de nog onopgeloste kwestieuzen vragen betreffende de gedragslijn, bij de regeling van 't middelbaar onderwijs te volgen; zoo is men zeer benieuwd te vernemen, hoe deze missive door de plaatselijke en gewestelijke autoriteit zal worden opgenomen en of 't bestuur van Meppel al dan niet bij het vroeger bepaalde zal persisteren.

*— Te Schiedam moet voor lid van den raad eene herstemming plaats hebben tusschen de hh. L. W. Jansen en J. P. Legner, die 169 en 139 st. verkregen.

*— Te Dordt is door burg. en weth. de voordragt gedaan tot plaatsing op de hogere burgerschool van dr. I. C. v. Deventer, als directeur met f2400 en vrije woning, en de hh. H. L. de Vries en dr. A. v. Oven als leeraren met f1800. Alle drie waren tot dusver aan het gymnasium geplaatst.

*— Na alhier aan 's rijks hospitaal een volgend examen te hebben afgelegd, zal ter benoeming tot offic. van gez. 3. kl. bij het leger in W. I. aan Z. M. worden voorgedragen, de heer Risch, tot dusverre heekundigen te Middeburg.

— Tot sekretaris van het koninkl. instituut voor de taal-, land- en volkenkunde van nederlandsch-Indië is benoemd de heer J. Millard, te 's Gravenhage, die deze benoeming welwillend aangenomen heeft en waardoor de heer dr. P. Bleeker, overeenkomstig zijn verlangen, van de tijdelijke waarneming van het sekretariaat ontheven is.

— De korporaties die, nu een jaar geleden, ter gelegenheid van het halve eeuwfeest onze onafhankelijkheid, aan den plechtigen optocht te Amsterdam deel namen, hebben tot een blijvend aandenken twee fraaie albums doen vervaardigen, bevattende al de namen der deelhebbers, en waarin door gekleurde teekeningen van alle triomfvogels, banieren, vlaggen, attributen, enz. de geheele optocht aanschouwelijk wordt gemaakt. Een dezer albums is bestemd voor Z. M. den koning. Het andere, voor het stedelijk archief, is gisteren door eene deputatie, bestaande uit de presidenten der beide typografische vereenigingen en hunne sekretarissen, den burgemeester aangeboden, die zeer zijne ingenomenheid betuigde voor dit duurzaam gedenkteken van het heugelijk feest.

— De *Goudsche Ct.* deelt mede dat thans ook te Gouda een adres aan den koning cirkuleert, behelzende het verzoek dat het Z. M. behage te gelasten, dat er eene geheele of gedeeltelijke ontruiming van het buskruid uit het magazijn in de Wierikkerschans plaats moge hebben.

— Naar men verneemt, zullen door den dir. der Tramway-Company te 's Hage, op verschillende pleinen der residentie vigilantie geplaatst worden, die in verband zullen staan met de omnibussen-dienst, ten einde de passagiers van de meest verwijderde punten der stad kunnen vervoerd worden.

— In de kleine dorpskerk te Welsum had den 15. dezer een even ongewone als treffende plegtigheid plaats. De jeugdige leeraar, van Witsertburg, die nog geen twee jaar in de gemeente vertoefde, zeide de gemeente en zijne ambtsbediening voor goed vaarwel. In een kort woord, maar aller aanneming waardig, wees hij haar op de teekenen der tijden, en de kerkelijke woeling en strijd, die, hoe ongevaltig voor velen, een nieuw godsdienstig leven in onze eeuw voorspelden. Wie toch de waarheid niet „in levenden lijve“ in de nederlandsche kerk te aanschouwen waande, kon niet anders dan de ontwikkeling welkom heeten, waarvan zij in hare moderne bespiegelingen zoo schitterend blijk gaf. Hij wenschte zijner gemeente, bij dit afscheidwoord, daarom ook geen *rede*, in den gewonen gemakszin van het woord, toe, maar veeleer die beroering en strijd der gedachten, waaruit alleen de hogere vrede des gemoeds kan voortspruiten. Hoewel hij zich persoonlijk het volle recht toekende, om, in spijt zijner verketterde begrippen, de kerk, zoo hij het gewild had, als herder en leeraar te blijven dienen, begeerde hij dat niet te doen en de baan der goddelijkheid voor die der letteren te verwisselen.

— Het *dagblad* van Z. H. berigt: Gister morgen had op het kerkhof *Eik en Linen*, te 's Hage, de ter aarde bestelling plaats van het stoffelijk overschot van den hr. Ch. G. Mortijn, theol. dr., ridder der orden van den nederl. leeuw, pred. bij de herv. gemeente alhier, lid en sekretaris van het provinciaal kerkbestuur van Utrecht en lid der algem. synodale kommissie. Hij had vrijdag 11., bij de opening van de najaatsvergadering dier kommissie, daarin zitting genomen, werd 's anderen daags ernstig orgesteld en is den daarop volgende dag overleden.

Door dit overlijden ontstaat een gevoelig verlies voor 's mans gezin, zijne talrijke vrienden en lezers, de herv. gemeente te Utrecht, de wetenschap en het kerkbestuur.

Aan zijn edelen aard, echten godsdienstzin, geleerdheid, helder oordeel en kennis van alle met het kerkbestuur verwante zaken, werd bij zijn geopend graf, op waardige en gevoelige wijze, hulde gebracht door dr. F. J. A. Junius, pred. te Tiel en voorzitter der algemeene synodale kommissie, welke het lijk naar de begraafplaats was gevolgd. Na hem sprak dr. J. J. van Oosterzee, die dit jaar als hoogleeraar aan de werkzaamheden der genoemde kommissie deel neemt, eenige treffende woorden, waarbij hoofdzakelijk heidacht werden de voortreffelijke

eigenschappen des ontslapenen in zijne betrekking van herder en leeraar der gemeente.

— Den 15. deelden wij mede dat de visiteurs de ijzerwaren voor de brug te Zutphen benaderd hadden tegen p. m. 12 ct. per nederl. pond. Men verneemt thans dat, zoo als men verwachtte, de autoriteit hare goedkeuring niet aan de benadering heeft gehecht en het ijzerwerk is verzonden.

*— Niet C. v. Luxemburg maar hare tante M. N. Verschuere is wegens kindermoord ter dood veroordeeld. De laatste heeft geen rekest om gratie ingediend, maar ook nog niet afgezien van beroep in kassatie.

— Eergister middag is de huisvrouw van van Dam, te Monster, ten gevolge van de zware verwondingen, haar den 19. sept. jl. door Jacob Breggeman toegebracht, onder een smartelijk lijden overleden.

— Te Schiedam werden drie kinderen, een meisje van 7 en twee jongens van 5 en 4 jaar zaterdag ten 2 ure vermist. Nergens was een spoor van hen te vinden. De ouders verkeerden in den doodelijksten angst. Eerst ten 10 ure werden zij in eene vigelante terruggebracht. Zij waren naar 't schaatsenrijden gaan zien, en, door den mist afgedwaald, hadden zij altijd regtuit gelopen, tot zij in 3 uur tijds Rotterdam hadden bereikt. Daar wisten ze niet op te geven, van waar ze kwamen; alleen de straat konden zij noemen, en was men met moeite er achter gekomen, waar zij 't huis behoorden. — Eergister avond is de schuitenvoerdersknecht H. G. Ruyl, oud 65 jaren, woonachtig in de engelsche steeg te Amsterdam, van eene schuit in den Singel bij de Heisteeg in het water gevallen en verdronken. — Ook met betrekking tot de titels, worden langs zoo meer alle privilegiën afgeschaft. De heer Thorbecke moet dit ook al ondervinden. Werd hij jaren achtereenvolgend met het predikaat van „eminent hoofd“ onderscheiden, thans dreigt de *Arnhemmer Courant* hem van dat voorrecht te berooven. In een tooneelbeigt toch vermeldt zij, dat de Arnhemmers er prijs op stellen, wanneer met het tooneel-gezelschap van de heeren Boas en Judels ook het „eminente hoofd“ het tooneel betreedt. Alzoo, er zijn thans twee „eminente hoofden“. De overeenkomst tusschen de beide konkurrerende eminenties laten wij voor rekening van de *Arnhemmer*.

TEXEL 15 nov. Binnengek. Wilhelmina, kapt. Koster, van Batavia; Paramaribo, kapt. Herriek, van Suriname.

TEXEL 16 nov. Binnengek. Drusus, kapt. Hansford, van Batavia.

WATERHOOGTE. Arnhem 16 Nov. 0.45 El + AP.7.40. Gev. 4 d. Rijnhoogte te Keulen 16 Nov. 3 v. 6 d.

KOLONIEN.

Oost-Indië.

De berigten loopden tot 30 september.

Aan 't algemeen overzicht van de *Java-Bode* ontleenen wij 't volgende:

Wij zijn inderdaad in verlegenheid met het schrijven van ons algemeen overzicht, daar er noch belangrijke besluiten zijn genomen, noch bijzonder meldenswaardige gebeurtenissen zijn voorgevallen. Borneo verschaft geen nieuws en het gebied der politiek is, na de recente besluiten over de nitzetting, geheel onaangeerd. Hierop houden onze lezers ons echter eene opmerking ten goede.

De heer Roorda van Eysinga heeft in het *Latav. Handbl.* bekend gemaakt, dat hij van voornemen is zich te Singapore te gaan vestigen, en van daar uit, beginnende met zijne verdediging het licht te doen zien op de aanmaning der regering volgens de artikelen van het regerings-reglement ingediend, zal bijdragen leveren tot de vorming en ontwikkeling van Java.

Dat de heer Roorda van Eysinga de geschikteste wijze heeft gekozen, om aan zijn zoo steeds zichtbaar denkbeeld van prediking der belangen van Indië en aanwijzing der leilen van diens bestuur, zowel van voorheen, als tegenwoordig, gevolg te geven, ontkennen we. Er bestaat eene zekere nationale trots, die niet gedooft, dat men bij den vreemde over zijne eigene natie en regering gaat klagen en dezen, wat er het natuurlijk gevolg van zijn moet, opzetten. Wij hadden om eene oude uitdrukking te gebruiken, gaarne gezien eene hervorming in den schoot der kerk en koesteren daar ook meerdere verwachtingen van. Wij beweren niet en willen zulks ook niet, dat de positie des heeren Roorda van Eysinga, als zijnde uitgezet onder een liberaal ministerie en een liberaal goevernement in Indië, benijdenswaard is, dat hij wellicht veel tegenstand in plaats van medewerking zou ondervinden, maar een waarlijk krachtig en energiek man moet zich daarboven weten te verheffen, en het zal geen twijfel lijden, dat hij, die eene goede zaak voorstaat, moet eindigen te overwinnen. Ten dezer opzichte wijzen wij op een man, die getoond heeft den strijd, dien hij begon, te durven en te kunnen wagen, en wien de lauwer der overwinning dan ook ten

laatste is toegekend geworden. Wij bedoelen dr. van Hoëvell.

Weltra verwachten wij een nieuw lid in den raad van Indië benoemd te zien. — Wie het zijn zal, ligt nog in het duister, hoewel wij reeds drie namen hebben hooren noemen, waarvan de eerste ons aangenaam in de ooren klinkt. De eerste kandidaat is volgens het gerucht mr. Rappard, prokureur-generaal bij het hooggeregtshof van nederl.-Indië, de tweede de heer Diepenheim, directeur van financiën, en de derde de kolonel Kroese, goeverneur van Celebes en onderhoorigheden. — Deze laatste voor het geval, dat men verwezenlijking gaf aan het denkbeeld het militair element ook in den raad vertegenwoordigd te zien.

Bijaldien de keuze op den eersten door ons genoemden kandidaat mogt vallen, zoude het prokureur-generaalschap worden toegekend aan mr. Pels Rijken, lid in het hooggeregtshof.

Wijders gaat ons voor eene wijl verlaten mr. F. L. Anthing, president van den raad van justitie. — De raad zal veel aan den ijverigen president verliezen en de balie een door haar algemeen geacht ambtenaar te betreuren hebben.

Nu de cholera-epidemie als verstreken kan beschouwd worden, hoewel zich hier en daar nog eenige gevallen voordoen, willen wij met één woord vermelden, dat er overtuigend gebleken is, dat het geneeskundig personeel voor zulk eene groote plaats ontoereikend is, weshalve dringend eene uitbreiding hiervan vereischt wordt. Als eene der eerste middelen, om hieraan te gemoet komen, noemen wij eene degelijke, wetenschappelijke zowel als praktische opleiding van inlandische doktoren.

De spoorweg Batavia—Buitenzorg voert tot devies „haast u langzaam“, een devies dat wij betreuren. — Ons Indië is in vergelijking met andere koloniën toch al zoo achterlijk, dat het meer dan tijd is, dat wij onzen verloren tijd inhalen.

Het gebouw van het hooggeregtshof zal verbouwd worden, en de zittingen van dat ligchaam zullen in dien tusschentijd gehouden worden in een huis op het koningsplein. Wij zouden wel wenschen, dat de regering er aan dacht meer te concentreren, en er meer op uit was het gemak van belanghebbenden in aanmerking te nemen.

— De *Javasche Ct.* vermeldt den stand van het rijstgewas onder ulto. augustus jl. als volgt, gunstig in de residentien Bantam, Batavia; Buitenzorg, Krawang, Samarang, Pasoeroean, Bezoeki, Banjoewangie, Banjoemaas, Kadoe, Madioen, Patjitan en Kediri; vrij gunstig of redelijk in de residentien Preanger-Regentschappen, Cheribon, Japara, Probolinggo, Bagelen; ongunstig in de residentien Tagal en Pekalongan. Van Dojocarta, Soeracarta en Madura zijn geen opgaven ontvangen.

— Men meldt van Buitenzorg, dd. 24 sept.: Na een diensttijd van ruim 44 jaren vertrok heden ochtend naar Batavia, ten einde zich met de mailboot naar Singapore in te schepen en van daar zijne reis naar Mekka voort te zetten, de oud-regent van Buitenzorg Raden Adhipatti Soeria Winatta. Eene groote menigte bevond zich vroeg in den morgen aan zijne woning, om den waardigen man een hartelijk vaarwel toe te roepen.

Mogt zijne, hem door zijne godsdienst voorgeschreven, reize spoedig en gelukkig volbragt worden en hem, na zijn terugkeer op Java, op nieuw eene betrekking ten deel vallen, zijner verdiensten en zijnen veeljarigen dienst-jaren waardig.

De Raden-Aijoe zijne echtgenoot en een aantal radens vergezellen den geliefden man en hoogvereerden bloedverwant naar Mekka.

De goev.-gen. heeft 't volgende beschikt:

Civiel departement. Benoemd: Tot 1. goev. sekr. C. de Waal; tot 2. komm. bij de dir. der burg. openb. werk. L. D. A. Fontein.

Ontslagen: Op verz. eerv., met pens., de klerk bij het park. van den offic. van just. te Samarang, A. C. Klerks.

Verlend: Een tweej. verl. naar Nederl., aan den griff. bij den landr. te Magelang (resid. Kadoe) J. H. Ploem; den ambten. op wachtg. J. Blaauport en een tweej. verl. door te brengen in Europa of elders buiten nederl.-Indië, aan den pres. van den raad van just. te Batavia, mr. F. L. Anthing.

West-Indië.

*— Uit Suriname wordt ons gemeld van den 19. okt.:

Het blijft hier rustig. Het vernieuwen der kontrakten is bijna overal op de plantaadjes naar wensch afgegaan, zonder de minste stoornis of onaangenaamheid.

Men wacht hier een oorlogschip, om de officieren en manschappen over te nemen van de Schorpioen, welke bodem alsdan wordt buiten dienst gesteld, terwijl officieren en manschappen op eukle uitzondering na zouden repatriëren.

De *Feville de la Guyane Française* deelt mede den inhoud eener overeenkomst, door het franche goevernement met de naamloze algemeene trans-atlantische maatschappij te Parijs aangaan, tot overvoer van irdische arbeiders naar Cayenne, ten getale van vier- à zes honderd in het jaar, naar verkiezing van het bestuur. — De immigranten moesten zijn veldarbeiders,

kloek, gezond en krachtig; de mannen tot 56 jaren, de vrouwen van 14 tot 30; volwassenen van beide geslachten worden verhouding tot een tiende deel der volwassenen toegelaten. Als premie voor den invoer aan de maatschappij eene som van 350 cent (f 155,35 ned. ct.) voor elken immigrant uitbetaald.

Volgens berigten uit Demerary, waren den 21. sept. tot den 3. okt., in het zeehospitaal te Georgetown, 86 ziekte-gevallen, de geene koorts, waaraan 13 personen overleden. Het karakter der ziekte was wel veel minder hevig en maakte men daardoor niet langer ongerust.

GEMEENTERAAD VAN UTRECHT.

(Vervolg en slot der zitting van 10 Nov.)

De heer de Muralt meent, dat nu men sluisnechts heeft weggelaten, die van ambten zijn, men zeker de waagbedienden moet opnemen die dat niet zijn. Hij stelt dit ten bij de week betaald worden en de dering uitgegaan is van den regel, alleen die ambtenaren pensioen toe te kennen, eene vaste jaarwedde genieten.

Het voorstel van den heer de Muralt aangenomen met algemeene stemmen.

Wordt voorgesteld, ook den opzigtel. het reukeloos maken der sekretarissen te laten, hetgeen wordt aangenomen met stemmen, tegen die der hh. Boer, Stern, Muralt en Roijaards. De heer de Heus zich inmiddels voor eenige oogenblikken wijderd.

Zonder hoofdelijke omvraag wordt ook de assistent opzigtters niet op te nemen.

De heer de Muralt stelt voor, de politie der derde klasse niet op te nemen, daar voortdurend in stads dienst zijn.

De heer van Geuns stelt voor te lezen van politie van de 1. 2. 3. kl. Spr. acht nooig, dat ook de agenten der 4. kl. genieten, deze zijn toch slechts tijdelijk dienst en worden steeds voor elke zonderlijk betaald. De agenten der daarentegen zijn in vaste dienst en eene vaste jaarwedde welke in vergelijking hunne vermoeijende dienstverrichtingen niet hoog te noemen is.

De heer de Muralt merkt aan, dat alleen pensioenen heeft willen toekennen hen, wier ambt een middel van bestaans hetgeen met de agenten 3. klasse niet is.

Het amend. van den heer v. Geuns aangenomen met 15 stemmen tegen 10, de hh. Ram, Sanders, v. Veersen, de Schuurman, de Graaf, Martens, Bosch, Roijaards. De heer de Heus was ter dering terug gekomen. Door de amendement komt het voorstel van den heer de Muralt te vervallen.

Wordt eveneens met 21 stemmen, van de hh. Boer en v. Dielen besloten renwachters niet op te nemen.

Wordt in overweging gegeven ook de wachters niet op te nemen.

De heer de Muralt merkt aan, dat de wachters allen gemeente-ambtenaren vaste jaarwedde genieten, daaronder die reeds zeer langen tijd in stads dienst en belast zijn met het beheer van werken.

Met 13 stemmen tegen 10, die der hh. de Muralt, v. Nooten, Martens, v. Geuns, Patijn, Ram, v. Lier en den Voorz. sloten, de brugwachters van den te laten.

Met 19 stemmen tegen die der hh. Boer, de Muralt en van Dielen, worden ook den bewaarder van den niet op te nemen.

De Voorz. geeft in overweging knecht op de gemeentebegraafplaats te nemen.

De heer de Muralt herinnert dat eene jaren geleden aan den knecht der begraaf door den raad pensioen is toegekend.

Wordt tot de weglating besloten, de stemmen tegen die der heeren Boer, en v. Dielen.

Met 14 stemmen tegen die der hh. Schuurman, de Graaf, v. Geuns, Fruin, Patijn, de Heus en Stern wordt de overeenkomstig de voordragt van B. en portier der gasfabriek wel op den staal voorkomen.

De heer Sanders stelt voor, ook op de den kontroleur, den directeur, den teur en den klerk aan de bank van die den geheelen dag aan stadsdienst Dit wordt aangenomen met 22 stemmen die van den Voorz.

De heer de Muralt stelt voor de opkeurmeesters van het vee en vleesch jaarwedden genieten en steeds werkzaam dag in dienst der gemeente werkzaam.

Dit wordt aangenomen met 14 stemmen 9, die der heeren Martens, Bosch, v. Hengelaar, v. Schermbeek, v. Veersen, man, Visscher en den Voorz.

De heer de Muralt stelt voor ook den direktor der vischmarkt op te nemen.

Het voorstel wordt aangenomen met 17 stemmen tegen 6 die der hh. Visscher, Martens, v. Schermbeek, v. Veersen en den Voorz.

De geheele verordening wordt alsnu in stemgebragt en aangenomen met 14 stemmen tegen 9 die der hh. v. Nooten, Visscher, Ram, de Heus, v. Lier, v. Schermbeek, v. Veersen en den Voorz.

De orde is de voordragt tot het aangaan geldleening, tot het bedrag van hoogstens 200,000. in reeksen uit te geven, de eerste reeks ad 100,000 in den maand van januarij gestort zal moeten worden, en de uitgifte en het bedrag van volgende telkens bij raadsbesluit zal worden gesteld.

De heer Schuurman vraagt naar den stand van de Voorz. antwoordt, dat op het oogenblik 92,000 in kas is, hetgeen op 1 jan. zijn toegenomen tot 172,000; en dat 1 jan. 107,000 is uit te geven, terwijl dien datum dadelijk 80,000 wegens aflossingen opeischbaar zijn.

De heer de Heus herinnert, dat het voorstel B. en W. is, om magtiging te bekomen het sluiten eener beleening groot 200,000 4½ pct. rente. Volgens de missive van ontvanger blijkt, dat dadelijk benodigd 79,700. als voor het huis van den heer v. Vlijs- 26,600; voor de boter- en eijermarkt 7,500; voor de school achter Klarenburg 7,970; voor het terrein Kruissteeg 15,000; zamen 79,700; terwijl alsmede volgens zamen van den ontvanger nog zal moeten worden voor het huis wed. v. Hagen 5,000; voor de boter- en eijermarkt 4,000; voor de school 8,000; te zamen alzoo 106,700. van dit bedrag nog al aanzienlijk verwijderd van 200,000, zoude Spr. gaarne van den voorzitter vernemen, voor welke uitgaven de beschietende ruim 90 mille bestemd zijn?

De Voorz. antwoordt, dat men in den maand des jaars over 100,000 zal moeten beschikken, en dat, voor het opnemen van het verdere bedrag, thans slechts de voordeelen door den raad zullen worden vastgesteld, terwijl de raad het bedrag en de uitgifte der verdere series zelf, telkens bij een afzonderlijk besluit, zal regelen. Spr. wijst er nog op, dat er in een volgend jaar belangrijke uitgaven zullen te doen zijn, b. v. wanneer men den bouw van een graanmarkt mogt overnemen, alsmede tot het voldoen der kosten van aankoop van het middelbaar onderwijs. Aan de bedoeld, is wel door B. en W. gedacht, maar de afgescheidene malen was dit zelfs een onderwerp van overweging, maar de waarde dier is zoo gedaald, dat het kollegie van B. en W. zich bezwaard heeft geacht, ze te doen. Spr. meent, dat er toch altijd een hoop bestaat dat de koers beter worden zal, en dat men nog eenige rente genieten kan. Spr. wil evenwel het punt nog wel eens B. en W. ter sprake brengen.

De heer de Heus zegt, dat zijne vraag alleen om te vernemen om de denk wijze van het bestuur is, omtrent deze niet onaanzienlijke uitgifte. Hij heeft niet bedoeld om deze aandelen, thans, nu zij 50 à 32 pct. genoten staan (naar hij vermeent) te verkoopen, maar acht het evenwel nuttig dat de aandacht op gevestigd blijve.

De heer Boer zegt, dat de zaak bij B. en W. een punt van overweging heeft uitgemaakt, en dat toen de aktien op 60 à 64 pct. stonden, en 60% te verkoopen. De komm. van financien begreep echter, dat het oogenblik daartoe niet gunstig was. Sedert evenwel is de stand op een standpunt gekomen, dat ook Spr. niet wenschelijk zou achten, of wel niet. Spr. meent, dat het denkbeeld des voordragt wordt zonder hoofdelijke omvanging aangenomen, waarna de verg. door den Voorz. wordt gesloten.

TELEGRAMMEN.

De sinds gister ontvangen telegrafische depêches laten wij hieronder volgen:

Turijn, woensdag. In de zitting der kamer van afgevaardigden op heden, heeft de heer Tecchio de konventie bestreden, omdat de verplaatsing van den zetel der regering naar zijn inzien beteeke, dat men afziet van Rome. De heer Ratazzi kon zich niet met de verplaatsing en de konventie wel vereenigen, aangezien deze het beginsel van non-interventie bekrachtigt. Met deze konventie kan de romeinsche kwestie niet opgelost worden als eene katholieke kwestie en door de katholieke mogendheden, maar is zij als romeinsche kwestie erkend. Als men ziet dat de liberale partij de konventie goedkeurt en dat de partij van achteruitgang die afkeurt, dan pleit dit zeer voor de deugdelijkheid der overeenkomst. (Toejuichingen.) De algemeene discussiën worden daarop gesloten.

Turijn, woensdag. Het officiële blad van Venetië bevat eene proklamatie van het militair bewind, waarbij Frioul enz. onder de krijgswet zijn gesteld. De partrouilles en schildwachten hebben order om na de eerste aanmaning te schieten. Wie zelf zich aan geeft, dien wordt de doodstraf kwijtgescholden. Naar de tyroolische bergen zijn benden afgeweken, waarom de bergpassen worden bewaakt.

Turijn, woensdag. Gisteren hebben zich verscheidene handelsnotabelen vereenigd, om, op het voorbeeld van Brescia, maatregelen te beramen tot tegemoetkoming van de financiële moeilijkheden, waarin het land zich bevindt. De gemeenten der provincie Caserta zijn te dien opzichte door denzelfden geest beziel.

Weenen, woensdag. Volgens de Gen. Corr. heeft heden middag de uitwisseling van de ratifikatiën van het vredetraktaat plaats gehad. De sekretaris van legatie Bille blijft te Weenen als deenssch zaakgelastigde.

Berlijn, woensdag.

Men leest in de Prov. Corr. De uitwisseling der ratifikatiën zal waarschijnlijk zondag plaats vinden. De verwijdering der bondstroepen uit de hertogdommen zal dan waarschijnlijk spoediger sprake komen. Het bericht dat Pruisen er in heeft toegestemd, dat een deel der bondstroepen in de hertogdommen blijft, is ten eenenmale onjuist. Zoo de pruis. regering zich niet verzet tegen de opname eener bepaling omtrent de aanstaande onderhandelingen met Oostenrijk, betreffende het tolverbond en het handelsverdrag, zal dat slechts zijn onder de voorwaarde, dat geen bepaalde termijn voor de onderhandelingen is vastgesteld en een geheel zelfstandige beweging der handelspolitiek van Pruisen en van het tolverbond wordt gewaarborgd. De landdag zal waarschijnlijk dit jaar niet bijeen geroepen worden. De hertog van Augustenburg heeft op nieuw den heer v. Ahlefeldt naar Berlijn gezonden; deze heeft herhaaldelijk bijeenkomsten gehad met den heer v. Bismarck. Natuurlijk betreffen die slechts afspraken voor het geval, dat de pretentiën van den hertog eindelijk worden erkend.

BUITENLAND.

TURIJN, 13 november.

De verklaringen van Lamarmora hebben een buitengewonen indruk gemaakt, omdat de min-president daarbij volhield, dat Napoleon wel met de ital. reg. eens is en deze op Frankrijks ondersteuning kan rekenen; al het andere is in de oogen der Italianen bijzaak; wat Drouin de Lhuys schrijft, wat de Malaret verhaalt, daaraan wordt even weinig gewigt gehecht als sprak een oostenrijksch min. zijne meening over Italië uit. Men ware dadelijk tot de stemming overgegaan, zoo men niet eenige dagen had willen laten verlopen om der fransche regering tijd te geven tot een démenti, als zij daartoe lust mogt gevoelen. Er zijn nl. nog lieden, die meenen, dat Lamarmora zich vrijheden veroorloofd heeft, waarvoor de keizer hem op de vingers zou tikken, terwijl anderen integendeel meenen te weten, dat de president-minister gemagtigd is, op de stelligste wijze de verzekering te geven der welwillende gezindheid van Napoleon III.

WEENEN, 14 november.

Uit Venetië wordt het volgende bericht omtrent de bende in Frioul. Er zijn nog slechts 15 man van overig, daar de anderen zich vrijwillig hebben overgegeven. Deze 15 hebben de wijk genomen op bijna ontoegankelijke rotsen, waar zij door de troepen belegerd worden, zoodat hun eindelijk slechts de keus zal blijven tusschen overgave en hongerdood. Ook de bij Maggiore verschenen bende is geheel ontbonden. In de vorige week zijn in de provincie Padua en Verona onderscheidene geheimen wapendepôts ontdekt, o. a. eene groote verzameling Orsini-bommen. De donanen aan de Po en Mincio en aan de lombardisch-tyroolische grenzen zijn in den laatsten tijd aanmerkelijk versterkt om de aanhoudende pogingen der aktiepartij tot het invoeren van wapenen en ammunitie tegen te gaan.

BERLIJN, 15 november.

v. Bismarck is door den koning met de insigniën der orde van den Zwarten Adelaar begiftigd.

De Publicist zegt, dat eerstdaags in het ministerie de beraadslaging over de bijeenroeping van den landdag zal aanvangen.

De Nordd. Allg. Ztg. hoort »met verbazing,» dat de bondskommissarissen in het hertogdom Lauenburg den landstol voorloopig hebben opgeheven. Die gehate tol, meent het blad, dat vroeger of later toch zou zijn opgeheven, maar het acht de beschikking der bondskommissarissen hunne bevoegdheid te buiten gaande, en daarom een inbreuk op de soevereiniteitsregten van den toekomstigen vorst.

LONDEN, 15 november.

De ongesteldheid van lord Derby is derwijze toegenomen, dat hij buiten staat is om den prins en de prinses van Wallis aanstaanden woensdag te ontvangen, weshalve het vorstelijke bezoek is moeten verschoven worden.

Per de west-indische mail is het bericht ontvangen, dat het ministerie in Peru zijn ontslag heeft genomen ten gevolge der weigering van het kongres, om het eene buitengewone volmagt toe te staan.

Te Havana rigtte de geale koorts vele verwoestingen aan.

Uit Zuid Amerika wordt bericht dat Brazilië politiek tegenover Uruguay ernstige bekommernis wekt voor de onafhankelijkheid van dien staat. Gelijk reeds bekend is, heeft Paraguay met kracht geprotesteerd tegen het doordringen van braz. troepen in Uruguay, maar Brazilië schijnt weinig geneigd, zich daaraan te storen. Reeds heeft de braz. marine de vijandelikheden op de Rio Uruguay geopend door een montevideaansch transportkorvet, dat proviand bragt aan de troepen welke tegen Flores ope-

reneren, in den grond te schieten. Deze medewerking van braz. zijde heeft den opstand de stad Mereedes in handen doen krijgen, en tot een vernieuwd protest van Paraguay geleid. De handelwijze van Brazilië, welks regering veeleer uit beginsel konservatief moest zijn, verwekt de vrees dat het op Uruguays onafhankelijkheid gemunt is, te meer, daar wat nu in La Plata gebeurt slechts eene herhaling is van hetgeen in 1816 de bezetting van Uruguay door Brazilië voorafging, welke in 1821 door de aanhechting gevolgd werd. Ook toen trok Brazilië partij van oneenigheid tusschen de regeringen van Buenos Aires en Montevideo, om troepen in Uruguay te zenden onder voorwendsel van schuldverdringen, waaraan geen gehoor gegeven was. Vertoonen zich braz. troepen op het grondgebied van Uruguay, dan zal Paraguay, zonder zich met den aangevallen staat te verbinden, tegen Brazilië optreden op zoodanige wijze als het 't voegzaamst zal achten ter handhaving der regten van Uruguay, bij welks onafhankelijk bestaan het belang heeft. De argentinische regering heeft zich nog niet uitgelaten, maar onthouding zal voortaan niet mogelijk wezen als het tot een oorlog tusschen Paraguay en Brazilië komt. Die republiek kan evenmin als Paraguay de aanhechting van Uruguay aanzien, en al wilde de regering dat, zij zou het niet vermogen, want de provinciën Entre Rios en Corrientes zouden zeker de gebeurtenissen niet aanzien, maar de wapenen tegen Brazilië opvatten, daartoe gedrongen zoo door het belang als door traditiën en sympathie. Alleen die beide provinciën zouden reeds 20 à 25,000 man geveelende troepen kunnen uitzenden, en reeds ijveren er de bladen tegen de braziliënsche politiek. Het leger van Paraguay bestaat uit 30,000 man, gereed om in het veld te gaan, en 12,000 verlofgangers, die op het eerste sein zullen opkomen. Voorts bezit die staat een 15tal stoombooten, geschikt om voor een oorlog bewapend te worden en een groot aantal zeilschepen ter riviervedediging; langs de rivier bevinden zich sterke batterijen, die kunnen beletten, dat braz. vaartuigen hulp brengen aan de provincie Matto Grosso. Brazilië is kwetsbaar op meer dan één punt.

De braziliënsche regering heeft de negers in haar land volledig geëmancipeerd. Hunne emancipatie dagteekent reeds van veel vroegeren tijd; maar daaraan was een voogdij-schap van de zijde der regering verbonden, en de laatste beschikte ook over hunnen arbeid, door hen voor het aanleggen van openbare werken te bezigen of hen voor partikuliere werkzaamheden aan anderen af te staan.

PARIJS, 15 november.

Naar gezegd wordt, zal de keizerin van Rusland, wier gezondheidstoestand niet voldoende verbeterd is, den winter welligt te Pau gaan doorbrengen, daar het klimaat van Nizza haar niet ten volle aanstaat. Er was kwestie van, dat zij zich naar Pisa zou begeven, maar in den tegenwoordigen toestand der politiek heeft de czaar niet gewild, dat zij zich in Italië zou vestigen.

De Const. tracht heden met Lamarmora om zoo te zeggen broederschap te sluiten en te verklaren dat de bijzonderheden, welke deze heeft medegedeeld voor ons om meer dan een reden van waarde zijn. Iedereen moet volgens het blad inzien, dat Italië het sept. verdrag goedkeurt, en dat het besluit

der ital. regering vrij is van alle ongerustheid en nevengedachten. Wat de verklaring betreft, dat de keizer nu vóór het ital. eenheids-werk en dit nu onherroepelijk is, daarover wrijft de Const. zich de handen en roept: Niets duidelijker dan dat, en niets billijker tevens! Het koninkrijk Italië bestaat, het is door Frankrijk erkend, waarom zou het niet de natuurwetten van alle regeringen volgen en naar nog grootere ineenstemming streven? Wie zou Italië nu nog kunnen raden terug te gaan? En wie kan het Italië ten kwade duiden, als het langzaam en voorzigtig de edele onderneming volbrengt, waaraan Victor Emmanuel zich gewijd heeft? Wat de rom. kwestie betreft, daarover spreekt Lamarmora juist als wij er over gesproken hebben, als over eene openstaande kwestie. Hierop volgt de zinsnede van Lamarmora omtrent Rome en 's keizers hulp, en de Const. laat daarop volgen: »Wij hebben dat steeds gezegd; wij hebben steeds betreurd, dat de inzigten omtrent eene zoo belangrijke zaak verdeeld zijn; en hebben nooit de te overwinnen bezwaren tegen eene verzoening van den paus met Italië ontkend, en het sept.-verdrag beoogt juist de opheffing dier bezwaren, ten einde zoodoende tot de verzoening te leiden. De ital. regering rekent op den tijd, Frankrijk heeft op denzelfden grond het verdrag gesloten, en zoo het twee jaren noodig acht, leert Lamarmora's rede dat beide partijen het ook hieromtrent eens zijn, even als daárover, dat Italië elke poging om zonder Frankrijks toestemming de rom. kwestie op te lossen heeft opgegeven.

Een hoofdofficier, die Italië bezocht en eene maand te Rome vertoefd heeft, verzekert, dat alle officieren van ons bezettingskorps verzekeren, dat als over twee jaren onze troepen Rome zullen verlaten hebben, geen twee uren zullen verlopen zijn of de revolutie zal hebben plaats gevonden, zonder hulp en zonder verzet. Sedert het verdrag van 15 sept. is het te Rome voor onze troepen ondragelijker geworden dan ooit. Er bestaat volstrekt geen gemeenschap meer tusschen hen en de pauselijke troepen. Bedelarij, diefstal, rooverij zijn nu de normale toestand geworden; op klaar lichten dag werd dezer dagen een kapitein van ons korps zijn gouden sabelkwast ontstolen. Niemand onzer officieren geloofde, dat de vorming van een pauselijk leger mogelijk is of zelfs beproefd kan worden. Zoo wij geld hadden en troepen konden aanwerven, zeide dezer dagen een lid der regering, weten wij wel wat gebeuren zou, als wij die kosten van uitrusting als anderszins hadden gedaan; zij zouden ons verlaten om zich bij de roovers aan te sluiten of bij de ital. troepen, die ons van alle kanten benaauwen. Er is geen oogenblik sprake geweest van de Lamoricière te verzoeken, zijn kommando weér op te vatten; de Mérode heeft, toen hij uit Frankrijk terugkwam, verklaard, dat de generaal geen voorstel van dien aard zou aannemen en de oprigting van een leger, in de r. katholieke landen aan te werven, als eene hersensclim beschouwde.

De troonrede van den keizer van Oostenrijk heeft sommiger verwachtingen niet weinig teleur gesteld. Deze beweren nu, dat op het laatste oogenblik weggelaten zijn de zinsneden, die als eene tegemoetkoming konden beschouwd worden, niet overeenkomende met Oostenrijks waardigheid, maar dat men ook zonder die zinsneden genoeg heeft aan de verzekering, dat de keizer alles zal doen om verwikkelingen met het buitenland te vermijden.

In Zwitserland kunnen geen verkiezingen gehouden worden, zonder dat ze gepaard gaan met wanordelikheden. Deze hebben te Genève plaats gehad bij gelegenheid der verkiezingen van leden voor den grooten raad. Gelukkig waren de wanordelikheden ditmaal niet van zoo ernstigen aard als korten tijd geleden. Er zijn eenige radikalen gekozen, waaronder de bekende James Fazy, maar de meerderheid is gebleven aan de konservatieven.

In Spanje heerscht een ernstige handelskrisis: een groot aantal arbeiders-verkeert in het grootste gebrek, ten gevolge van den stilstand der fabrieken.

BRUSSEL, 16 november.

Gisteren avond is de koning uit Parijs hier teruggekomen. Hij is, naar men zegt, zeer tevreden over zijne reis, wat de europesche kwestien betreft, waarover men hem geraadpleegd heeft.

De prins de Ligne heeft bij 't schriftelijk mededeelen zijner bezwaren tegen het wetsontwerp op de studiebeurzen, niet zijn ontslag maar, als voorzitter van den senaat, voor eenige dagen verlof gevraagd. De heer Osy was toen aan het woord, maar wilde tot de behandeling niet overgaan, daar de min. van justicie niet aanwezig was, ofschoon de heer Rogier op de bank der ministers zat.

De kamer van volksvertegenwoordigers is tegen den 17. dezer weder bijeengeroepen, om de werkzaamheden voort te zetten. Bij het onderzoek in de sektiën van de ingedienden budgetten is onder anderen de wensch te kennen gegeven, om de speelbank te Spa op te heffen en de inkomende regten op den visch af te schaffen.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26